

“20 Yanvar tariximizin qəhrəmanlıq səhifəsidir”

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi tədbirlər planına əsasən, Silahlı Qüvvələrin hərbi hissə və birləşmələrində 20 Yanvar hadisələrinin 27-ci ildönümü ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilib.

Əvvəlcə ümummilli lider Heydər Əliyevin, 20 Yanvar şəhidlərinin, həmçinin Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş bütün şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib.

Yanvarın 18-də Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində 20 Yanvar faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş “20 Yanvar - tariximizin qəhrəmanlıq səhifəsidir” adlı anım mərasimi keçirildi. Müdafiə Nazirliyinin ayrı-ayrı hissə və bölmələrinin nümayəndələri, Cəmiş Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin kursantları və digər qonaqlar tədbirə dəvət edilmişdilər.

Muzeydə 20 Yanvar hadisələrinə həsr edilmiş guşə fəaliyyət göstərir və hərbi tariximizlə maraqlananlar 1990-cı ildə imperiya rəhbərliyinin xalqımıza qarşı törətdiyi qanlı qırğınlar barədə burada da xeyli məlumat almaq imkanına malikdirlər.

Muzeyin rəisi, ehtiyatda olan polkovnik Əzizə Qəniyədə çıxışında 1990-cı ilin yanvarında baş vermiş hadisələrin Azərbaycan tarixinə həm hüzn, həm də qürur günü kimi daxil olduğunu bildirdi. 27 il öncə baş vermiş hadisələrin səbəbləri və nəticələri barədə ətraflı danışan natiq xalqımıza qarşı törədilmiş qanlı qırğının qəddarlığına və amansızlığına görə SSRİ rəhbərliyinin 1956-cı ildə Macarıstanda, 1968-ci ildə keçmiş Çexoslovakiyada törətdiyi cəza aksiyası ilə müqayisə etdi və bildirdi ki, 20 Yanvar bəşər tarixində Sovet rejiminin həyata keçirdiyi ən ağır cəza tədbirlərindən biri kimi qalacaq.

“Bakı küçələrində qan su yerinə axan gecenin səhəri vəziyyətindən kənarlaşdırılmış, tə-

qiblərə məruz qalmış Heydər Əliyev mümkün repressiyadan çəkinmədən Moskvadakı Azərbaycan nümayəndəliyinə gələrək, ölkəmizdə törədilmiş qanlı aksiyaya kəskin etirazını bildirdi. Kremlin cəza dəstələrinin dəhşətli əməllərinə ilk dəfə ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən həqiqi qiymət verilib”, - deyə polkovnik bildirdi.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Tarix İnstitutunun “Azərbaycanın yeni tarixi” şöbəsinin müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Hacı Həsənov isə çıxışında vurğuladı ki, müstəqil

var faciəsi qeyd edilir. “N” hərbi hissəsində də Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin təşkilatçılığı ilə anım tədbiri keçirildi.

Tədbiri açıq elan edən polkovnik-leytenant Nəsrəddin İsgəndərov 20 Yanvar şəhidlərinin Azərbaycanın tarixinə parlaq səhifələr yazaraq xalqın azadlığı və müstəqilliyi üçün yollar açdığından danışdı. “...Həmin faciəli günlərdə ölkəsinin, xalqının azadlığını, şərəf və ləyaqətini öz həyatından belə yüksəkdə tutan, Bakıda olmamasına baxmayaraq, xalqının səsinə hər kəsdən əvvəl səs verən ümummilli liderimiz Heydər Əliyev yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək təcavüzə kəskin etirazını bildirdi, faciəni törədənleri kəskin ittiham etdi, qoşunların Bakıdan çıxarılmasını tələb etdi. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1990-cı il 21 yanvar tarixli bəyanatı həm də faciəyə verilən ilk siyasi qiymət idi...”

Tədbirin aparıcıları Mədinə Məmmədova və Ehtiram Əhmədov Azərbaycan xalqının tarixinə Qanlı Yanvar faciəsi kimi daxil olmuş o günlərə bir daha nəzər salaraq bildirdilər ki, Azərbaycan xalqı həmin gün Sovet imperiyasına qarşı əliyalın, inamlı mübarizəyə qalxdı. “20 Yanvar faciəsi SSRİ-nin dağılma prosesində baş verən, hədəfində insanlıq adına dəyərləri yox etmək olan ən qanlı hadisələrdən biridir. Xalqın küçələrə axışması, mitinqlərdə iştirak etməsi, milli birlik və bərabərlik adına verilən bəyanatı suverenlik və müstəqillik istəyini 70 il üreyində yaşatdığını bütün dünyaya göstərdi. O müdhiş gecədə Bakıda Sovet ordusu tərəfindən dinc əhaliyə qarşı dəhşətli, kütləvi qırğın hadisəsi törə-

dildi. 1990-cı ilin yanvar qırğını nə qədər faciəli olsa da, Azərbaycan xalqının iradəsini, milli azadlıq uğrunda mübarizə əzmini qıra bilmədi. Həmin müdhiş gecədə həlak olan Vətənimizin igid oğul və qızları xalqımızın tarixinə parlaq səhifə yazdılar...”

Hüznə qarışıq qürurla anılan tarixi gün haqqında fikirlərini bölüşmək üçün söz alan Mərkəzi Zabitlər Evinin mədəni-kütləvi iş bölməsinin müdiri

Gülxar Məmmədova bildirdi ki, 1990-cı ilin 19-20 yanvar tarixlərində Bakıda tarix boyunca əmsalına ancaq orta əsrlərdə rast gələcəyimiz bir qırğın həyata keçirildi. “Təpədən-dırnaqadək silahlanmış ordu hissələri Bakını işğal edərək dinc əhaliyə qarşı tanklarla, ağır silahlarla planlı şəkildə hücum təşkil etmişdi. Bu hücumlar qarşısında çaş-baş qalan Bakı əhalisi tanklar altında əzilərək, güllələrə tuş gələrək qətlə yetirilmişdi. Hər il olduğu kimi, yenə də xalqımız 20 Yanvar hadisələrinin ildönümünü qeyd edir, igid övladlarının fədakarlığını məhəbbətlə xatırlayır, onların əziz xatirəsini böyük ehtiramla yad edir...”

Tədbir Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin yaradıcı kollektivinin, solistlər Günay Qasimovanın, Ağabala Abdullayevin, Nigar Rəhimovanın, Qoşqar Qasimovun, Fərman Əsgərovun ifaları və bədii qiraətçi Günel Babayevanın Bəxtiyar Vahabzadənin “Şəhidlər” poeməsindən söylədiyi şeirlə başa çatdı.

20 Yanvar faciəsi xalqın müstəqillik mübarizəsini dəyəndirməyə hesablanmışdı. İmperiya güman edirdi ki, bu qırğın xalqın iradəsini, əzmini qıracaq, milli-azadlıq hərəkatı məhv ediləcək. Lakin xalq illərlə aparılan gizlin, aşkar mübarizəsini sona çatdırmaq, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bərpa etmək üçün müxtəlif təyinatlı silahlarla, döyüş texnikaları ilə irticaçı qoşunun qarşısını kəsdi. Bu, tək cəzə etiraz deyildi, həm də imperiyaya meydan oxumaq idi: ölürük, mübarizəmizi dayandırmırıq!

19 yanvar gecəsi imperiyanın qoşun hissələri Bakıya daxil oldu. Faciə törədildi. Dinc

əhaliyə qarşı qadağan olunmuş güllələrdən istifadə edildi. O gecə yaralananları da güllələdilər, yaralıları kömək etməyə gələnə də, təcili yardım məşinlərini də, qocanı da, qadını da, uşağı da...

Lakin bu səviyyədə faciə xalqın mübarizə əzmini qıra bilmədi. Xalq şəhidlərin arzuları müstəqilliyə nail olunca mübarizə apardı. Az sonra Azərbaycanda müstəqillik haqqında Konstitusiyaya aktı qəbul edildi. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bərpa edildi.

20 Yanvar faciəsi Lənkəran Zabitlər Evinə də ehtiramla anıldı. Ssenari müəllifi Cəfər Fətullayev, rejissoru və aparıcısı xalq artisti Qabil Quliyev olan “Şəhidlik zirvəsi” ədəbi-bədii kompozisiya 20 Yanvar şəhidlərinə ehtiram idi. 5 sayılı şəhər orta məktəbinin akt zalında təşkil edilən tədbirdə hərbiçilər və məktəblilər, şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak etdilər. Məktəblilərin ifasında səslənən şeirlər, mahnılar şəhidlərimizin heç zaman unudulmayacağını təsdiqlədi.

Tədbirin sonunda Lənkəran Zabitlər Evinin rəisi polkovnik-leytenant Etibar Əliyev göstərilən köməyə görə təhsil şöbəsinin və məktəbin rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirdi.

(Ardı 5-ci səhifədə)

“20 Yanvar tariximizin qəhrəmanlıq səhifəsidir”

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin kollektivi Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində 20 Yanvar faciəsinə həsr edilmiş tədbir keçirdi. Tədbir 20 Yanvar hadisələrinə həsr edilmiş sənədli filmin nümayişi ilə başladı. Mərkəzi Zabitlər Evinin mədəni-kütləvi iş bölməsinin müdiri Gülxar Məmmədova Azərbaycan xalqının azadlıq və müstəqillik tarixinə qəhrəmanlıq səhifəsi kimi yazılmış 20 Yanvar faciəsinin mahiyyəti ilə bağlı məlumat verdi: "1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Sovet imperiyasının nəhəng hərbi maşını müstəqillik uğrunda aparılan milli azadlıq mübarizəsini qan gölündə boğmaq üçün bir neçə istiqamətdən Bakı üzərinə yeridilmiş, XX əsrdə insanlığa qarşı törədilmiş zorakılığın, qeyri-insani rəftarın, işgəncələrin ən dəhşətli rəftarlarından biri olmaqla, hər birimizin yaddaşına "qanlı şənbə gecəsi" kimi həkk olunan, yalnız yüzlərlə insana yox, bütövlükdə xalqımıza, millətimizə qarşı cinayət aksiyası həyata keçirilmişdi. 20 Yanvar faciəsi öz torpaqlarının müdafiəsinə qalxmış, haqsızlığa və ədalətsizliyə qarşı haqq səsinə ucaltmış, bunun müqabilində güclü və qansız düşmənlə üz-üzə qalmış dinc, əliyalın insanların mərdlik, rəşadət, qürur və qəhrəmanlıq tarixidir. Ulu ön-

problemlərinin dövlət səviyyəsində həllini mühüm vəzifələrdən biri kimi qarşıya qoyub. Ölkəmizdə bu istiqamətdə böyük tədbirlər həyata keçirilir. Şəhid ailələrinin, əlillərin sosial təminatı ildən-ilə daha da möhkəmləndirilir. Ölkənin iqtisadi durumunun yüksəlməsi özünü bu qəbildən olan insanların həyat və məişətində daha qabarıq göstərir. Dövlət başçısının Şəhidlər xiyabanı kompleksinin yenidən qurulması ilə bağlı sərəncamı Vətən şəhidlərinin xatirəsinə ehtiramın daha bir nümunəsinə çevrildi. Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, Şəhidlər xiyabanı vahid kompleks kimi yüksək səviyyədə yenidən quruldu, abadlaşdırıldı...

Bu il xalqımız 20 Yanvar hadisələrinin 27-ci ildönümünü

hərbi hissənin klubuna toplaşmışdılar.

2-ci dərəcəli kapitan Ömər Allahverdiyev tədbiri giriş sözü ilə açaraq bildirdi ki, müstəqilliyimizin əldə olunmasında ən önəmli səhifə 20 Yanvar hadisələri ilə bağlıdır. "O zaman Azərbaycan xalqı Sovet imperiyasının yeritdiyi ayrı-seçkilik, özbaşınalıq son qoymaq tələbi ilə küçə və meydanlara axışdı. Dağlıq Qarabağın əzəli və əbədi torpaqlarımız olduğunu, bunun Ermənistanın tərkibinə verilməsinə yol verməmək üçün Sovet rəhbərliyinə qarşı etirazlarını mitinqlər keçirməklə bildirdi. Sovet rəhbərliyi daşnakların qaldırdığı əsassız iddialara qarşı tədbir görmək əvəzinə, Azərbaycan xalqının haqq səsinə yerində boğmağa çalışdı və qırğınlar törətməkdən çəkinmədi."

Sonra çıxış üçün söz polkovnik-leytenant Elşən Vəliyevə verildi. Zabit bildirdi ki, imperiyanın tərkibində yaşadığımız dövrdə milli dəyərlərimizin yaşanmasına imkan verilməyib. "Lakin xalqımız dövlətçilik ənənələrinə malik olduğu üçün həmişə mübarizlik ruhunda olub. Buna görə də imperiya rəhbərliyinin Azərbaycana qarşı haqsızlığı xalqın böyük etirazına səbəb oldu. Buna baxmayaraq 1990-cı ilin yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Sovet qoşunları Bakıya yeridildi. O müdhiş gecədə silahlı dəstələr dinc əhalini gülləbaran etdilər. Zirehli texnikalar şəhərin mərkəzi küçələrində göründü. Tankların tırtılları altında əzilən insanlar, avtomobillər vəhşiliyin pik nöqtəsi idi."

Natiq çıxışında onu da qeyd etdi ki, o zaman Moskvada yaşayan ulu öndər Heydər Əliyev faciənin ertəsi günü Azərbaycanın Moskvadakı nümayəndəliyinə gələrək Sovet rəhbərliyinə öz kəskin etirazını

bildirib.

Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin mədəni-kütləvi iş bölməsinin müdiri Gülxar Məmmədova da qanlı yanvar hadisələri ilə bağlı çıxış etdi.

Rəsmi hissədən sonra Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin Mahni və Rəqs Ansamblının solistlərinin ifasında əbədi-bədii kompozisiya təqdim edildi.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev xalqımızın ağır-acılarını yaşadığı 20 Yanvar faciəsindən bəhs edərkən demişdir ki, XX əsr tarixində totalitarizmin törətdiyi ən qanlı terror aktlarından biri olan 20 Yanvar faciəsində Azərbaycan xalqına qarşı işlədilmiş cinayət, əsildə, bəşəriyyətə, humanizmə, insanlığa qarşı həyata keçirilmiş dəhşətli bir əməldir... "1990-cı ilin Qanlı Yanvarında Azərbaycanın azadlığı və müstəqilliyi uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalmış Vətən övladları özlərinin fədakarlığı, şəhədiliyi ilə xalqımızın qəhrəmanlıq

salnaməsinə parlaq səhifələr yazdılar."

20 Yanvar faciəsinin 27-ci ildönümü ərəfəsində zabit və əsgərlər, kursantlar da müstəqilliyimizə naminə şəhid olanları ehtiramla yad ediblər.

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyde də 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsi həmişə əziz tutulur. Hərbi Liseyin bir qrup şəxsi heyəti Şəhidlər xiyabanını ziyarət etdi. Ziyarətçilər həm 20 Yanvar faciəsində, həm də Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda müharibədə şəhid olmuş oğul və qızlarımızın məzarlarının üstünə gül dəstələri qoydular. Onların yolunu şərəflə davam etdirəcəklərini, amallarına sadıq olacaqlarını bildirdilər.

Şəhidləri ziyarətə gəlmiş zabit və kursantlarla görüşüb söhbət etdim. İlk həmsöhbətətim polkovnik-leytenant Kamran Nəsimov dedi:

- Bu hadisələr bir daha göstərdi ki, müstəqillik asanlıqla qazanılmazdır. 20 Yanvar şəhidləri azadlığımız və müstəqilliyimiz uğrunda həlak oldular. Bu-

na görə də 20 Yanvar günü həm də tariximizin ən şərəfli bir səhifəsidir. Bu günü qürur və qəhrəmanlıq günü kimi qeyd edirik. Böyüməkdə olan nəsillər qəhrəmanlığı, igidliyi və mübarizliyi həmin qanlı gecədə şəhid olanlardan öyrənirlər.

- O soyuq qış gecəsində müstəqillik arzusu ilə meydanlara çıxan xalqımızın övladlarını gülləbaran etmiş imperiya əsgərlərini mən də lənətləyirəm, - deyərək kursant İdris Məmmədov söhbətimizə qoşuldu. - 20 Yanvar günü ölkəmizin vətəndaşları böyük hünər və rəşadət göstərdilər. Təpədən-dırnağa silahlanmış hərbiçilərin qarşısından geri çəkilmədilər. Qətiyyət və cəsarətləri ilə onlara meydan oxudular. Baş verən bu hadisə bir daha göstərdi ki, xalqımızın oğul və qızlarının qanı tökülsə də məğlub olmadıq. Azadlığımızı, müstəqilliyimizi qazandıq. Bizim borcumuz isə qazanılmış bu müstəqilliyi göz bəbəyimiz kimi qorumaqdır.

Kursantlardan Şöhrət Quliyev, Elmin Məmmədov, Əli Quliyev, Murad Rəhimov, Soltan Soltanlı və başqaları da xalqımızın azadlığı və müstəqilliyi naminə qurban getmiş şəhidlərin qəhrəmanlıq yolunu davam etdirəcəklərinə söz verdilər.

"Azərbaycan Ordusu"

dər Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra 20 Yanvar hadisələri lazımcına qiymətləndirildi. 1990-cı il noyabrın 21-də böyük siyasi xadim Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi ilk dəfə 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı tarixi qərar qəbul etdi. Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ilk olaraq Şəhidlər xiyabanını ziyarət etdi. Və elə yerində tapşırıq verdi ki, qısa müddətdə bütün şəhid məzarları abadlaşdırılsın və burada memorial kompleks ucaldılsın. Dövlət səviyyəsində lazımi vəsait ayrıldı və bu iş qısa zamanda başa çatdırıldı. Məhz Ulu Öndərin sərəncamı ilə 20 Yanvar Ümumxalq Hüzün Günü elan olundu..."

Məruzəçi qeyd etdi ki, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev 20 Yanvar faciəsində qətlə yetirilənlərin, müharibə veteranlarının, şəhid ailələrinin, əlillərin

nü qeyd edir, igid övladlarının fədakarlığını və əziz xatirəsini böyük ehtiramla xatırlayır. Bu qədərbilənlik həm də o deməkdir ki, az keçməyəcək Qarabağda da eyni mətinliklə qələbə qazanacaq. Bu qələbəyə həm də Azərbaycanın bugünkü hərtərəfli uğurları, bütün dünyada gündən-günə artan nüfuzu, dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin bu istiqamətdə qətiyyətli addımları da zəmanət verir.

Sonda tədbir iştirakçılarında Bəxtiyar Vahabzadənin "Şəhidlər" muğam kompozisiyası və Uşaq Teatr kollektivinin təqdimatında 20 Yanvar faciəsinə həsr edilmiş "Vətən" adlı tamaşa təqdim edildi.

Yanvarın 19-da Hərbi Dəniz Qüvvələrinin "N" hərbi hissəsində də 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı tədbir keçirildi. Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin kollektivi mərasimdə iştirak edirdi. Tədbir iştirakçıları

